

Številka: 187-11/2012-2711-265

Datum: 4. 4. 2025

Z A P I S N I K
24. seje Komisije Vlade RS za droge

PODATKI O SESTANKU:

Datum sestanka: 12. 12. 2024	Kraj sestanka: Ministrstvo za zdravje
Pričetek sestanka: 10:00	Zaključek sestanka: 12:30

PREDLAGANI DNEVNI RED:

A. Predstavitev in potrditev zapisnika pretekle seje ter potrditev dnevnega reda 24. seje.

B. Poročila:

1. Zakonodaja in politika na področju prepovedanih drog,
 - i. Kandidatura Slovenije za članstvo v Komisiji OZN v mandatu 2026 – 2029
 - ii. Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji 2024
 - iii. Načrt pripravljenosti in odzivanja v primeru javnozdravstvene grožnje zaradi sintetičnih opioidov in drugih psihoaktivnih snovi
 - iv. Poročilo o delu Medresorske delovne skupine za izvajanje in promocijo ReNPPPD23-30
 - v. Regionalno srečanje Lions Quest - program učenja socialnih veščin za mladostnike
2. Problematika brezdomstva in drog v Sloveniji

C. Razno:

1. Operativni program na področju drog
2. Predlog za spremembo zakonodaje na področju konoplje - Zveza NVO na področju drog in zasvojenosti

Prisotni vabljeni člani Komisije:

- Vesna Marinko, Ministrstvo za zdravje
- Igor Kovačič, Ministrstvo za pravosodje (MP);
- Mišo Radovančević, Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), Uprava kriminalistične policije;
- Marko Hlebec, MNZ, Uprava kriminalistične policije;
- Mišela Mavrič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI);
- Polona Šega, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ);
- Andrej Miklavčič, Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti;
- Meta Bole, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ);
- Tomaž Gorenc, Ministrstvo za finance, Finančna uprava (FURS);
- Marko Verdenik, Zveza NVO.

.....

Odsotni vabljeni člani Komisije:

- Viktor Sladič, Ministrstvo za obrambo (MORS);
- Primož Brinovec, (MF, FURS);
- Marjeta Bizjak in Matjaž Grkman, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP).

Prisotnost opravičili:

- Matej Košir, Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS);
- Zvone Horvat Žnidaršič, CNVOS.

Drugi vabljeni prisotni:

- Daniel Jug, MNZ, Uprava uniformirane policije;
- Aleksandra Tratar, Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS);
- Ada Hočevar Grom, Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ);
- Mateja Jandl, NIJZ;
- Mirjana Delić, Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CZOPD);
- Hana Košan, Kralji ulice,

Drugi prisotni:

- Jože Hren, MZ;
 - Anej Korsika Knific, MZ;
 - Julijana Zucchiati Godina, MZ;
-

Vesna Marinko, direktorica direktorata za javno zdravje, je pozdravila prisotne in se jim zahvalila za udeležbo na 24. seji Komisije Vlade RS za droge. Uvodoma je predala opravičilo državnega sekretarja Iztoka Kosa, ki se zaradi drugih neodločljivih obveznosti ni mogel udeležiti seje. Odsotnost so opravičili tudi Primož Brinovec, ki ga na tokratni seji nadomešča Tomaž Gorenc iz FURS-a, Zvone Horvat Žnidaršič (CNOVS) in Matej Košir (Inštitut Utrip).

Predstavnica MZZ ga. Meta Bole se je seje udeležila zadnjič, v prihodnje jo bo nadomestil drug predstavnik ministrstva.

Predsedujoča je udeležence v nadaljevanju seznaničila z določili Poslovnika Komisije Vlade RS za droge, da imajo pravico do glasovanja le člani Komisije, ostali, torej predstavniki sodelujočih strokovnih služb in institucij, ne glasujejo. Na tej točki je bila ugotovljena sklepčnost in s tem izpolnjeni pogoji za uradni začetek seje.

A. Predstavitev in potrditev zapisnika pretekle seje ter potrditev dnevnega reda 24. seje:

Člani komisije so se seznaničili s predlogom dnevnega reda 24. seje in predlogom zapisnika 23. seje komisije in realizacije njenih sklepov. V zvezi s tem sta bila sprejeta naslednja sklepa:

Sklepa:

- 1. Komisija Vlade RS za droge je potrdila dnevni red 24. seje Komisije Vlade RS za droge.**
- 2. Komisija Vlade RS za droge je potrdila zapisnik 23. seje Komisije Vlade RS za droge.**

B. Poročila:

1. Zakonodaja in politika na področju prepovedanih drog:

i. Kandidatura Slovenije za članstvo v Komisiji OZN v mandatu 2026 – 2029

Slovenija je bila 20. aprila 2021 v okviru zasedanja Ekonomskega in socialnega sveta OZN izvoljena kot članica Komisije OZN za droge za obdobje 2022-2025. Slovenija je svoj mandat začela s predložitvijo predloga resolucije »Promocija celovite in na znanstvenih podlagah utemeljene preventive«, ki poziva k okrepljenim naporom za preprečevanje uporabe prepovedanih drog med otroki in mladino. Kljub zapletenim političnim okoliščinam, povezanim z vojno v Ukrajini, je Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve po intenzivnih pogajanjih uspelo pridobiti polno podporo vseh prisotnih držav članic Komisije OZN za droge, ki so resolucijo na 65. Zasedanju Komisije OZN za droge, 18. marca, 2022, potrdile s konsenzom. Prav tako je Slovenija v času svojega članstva v Komisiji vsako leto organizirala v sodelovanju z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami svoj stranski dogodek, praviloma na temo preventive.

Vlada Republike Slovenije je kandidaturo Slovenije za članstvo v Komisiji OZN za droge v obdobju 2026 -2029 potrdila na svoji 124. redni seji 10. oktobra, 2024, Slovenija je v okvir relevantnih teles OZN kandidaturo tudi že napovedala. Vzpostavljena je bila redna koordinacija med Ljubljano (MZ), Dunajem (Misija Slovenije pri OZN) in New Yorkom (Misija Slovenije pri OZN). Naslednje 68. zasedanje CND bo potekalo od 10. do 14. marca, 2025, prijava stranskih dogodkov bo mogoča od 13. do 24. januarja 2025, povezave za spletni prenos in seznam sodelujočih je potrebno podati do 28. februarja 2025.

Sklep 3: Komisija Vlade RS se je seznanila z aktivnostmi Slovenije za ponovno izvolitev v Komisijo OZN za droge v obdobju 2026 – 2029.

ii. Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji 2024

NIJZ je pripravil in posredoval Evropski agenciji za droge (EUDA) Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji 2024, ki povzema podatke iz leta 2023. Polna verzija je v angleškem jeziku, povzetek v slovenskem jeziku bo dostopen na spletni strani NIJZ. Poročevalka, Mateja Jandl, je člane seznanila s ključnimi podatki iz poročila.

S četrtem Nacionalnim programom na področju prepovedanih drog od leta 2023 do 2030 Slovenija prvič sledi principu integracije z vključevanjem novih področij, kot so alkohol, tobak, prometna varnost in nekemične oziroma vedenjske zasvojenosti. Med vsemi naštetimi je presečno področje preventiva. Leta 2024 je bil potrjen Akcijski načrt na področju prepovedanih drog za dvoletno obdobje.

Predstavljena je bila okvirna ocena javnih izdatkov na področju drog. V letu 2023 je iz državnih in lokalnih proračunov bilo za politiko zasvojenosti porabljenih skupaj 19,75 mio EUR, od tega iz občinskih pa 1,31 mio EUR.

Predstavljeni so bili podatki o uporabi prepovedanih drog med odraslo populacijo in med otroci in mladostniki. Po podatkih iz leta 2023 je 22,4 % prebivalcev Slovenije med 15 – 64 let že kdaj v življenju uporabilo katero izmed prepovedanih drog, najbolj razširjena prepovedana droga ostaja konoplja, ki jo je že kdaj v življenju uporabilo 22 % prebivalcev Slovenije. Podatki v raziskavi o vsebnosti prepovedanih drog (kokaina, MDMA, amfetamina, metamfetamina, ketamina in konoplje) v odpadnih vodah za zadnjih 5 let kažejo relativno stabilno uporabo za večino drog, z izjemo kokaina, katerega uporaba je narasla v več mestih. Trenutno število visoko tveganih uporabnikov drog je ocenjeno na 6.500 -10.000, od tega je visoko tveganih uporabnikov opioidov 3900. Uporabniki programov zmanjševanja škode so večinoma uporabniki več različnih drog. Razširjenost visoko tvegane uporabe opioidov je v zadnjih letih stabilna.

Predstavljene so bile tudi zdravstvene posledice uporabe prepovedanih drog. Nalezljive bolezni in predoziranja so med najpomembnejšimi škodami, povezanimi z visoko tvegano uporabo prepovedanih drog.

V letu 2023 je bilo zaznanih skupno 86 smrtnih primerov predoziranja zaradi prepovedanih drog. Stopnja umrljivosti je pomembno višja od povprečja EU (Slovenija 46 in EU 22,5). Policija je s tem v zvezi opozorila na precejšnje razhajanje z njihovimi podatki. Vzpostaviti bo potrebno protokol sodelovanja tudi na tem področju. Izpostavljen je bil tudi ukrep »nalokson za domov«, ki ga bo nujno okrepiti in razširiti dostop nazalnega naloksona med visoko tvegane uporabnike. Policija je izpostavila tudi potrebo kriminalistov, ki bi jim morali omogočiti dostop do naloksona. Problematika naloksona je bila nato predstavljena v točki Razno.

Predstavljeni so bili še socialni vidiki in tveganja zaradi uporabe prepovedanih drog. Izpostavljena je bila dobra pokritost z različnimi programi zmanjševanja škode. Število izdanih igel na uporabnika je celo nad priporočeno mejo SZO.

Na področju preventive je bil izpostavljen program Lions Quest, ki teče pod okriljem Ministrstva za šolstvo in Zavoda za šolstvo na 150 šolah.

Predstavljeni so bili tudi podatki trgu s prepovedanimi drogami.

Sklep 4: Komisija Vlade RS za droge se je seznanila s Poročilom o stanju na področju prepovedanih drog v Sloveniji 2024.

Sklep 5: Komisija predlaga, da NIJZ in policija preučita zakaj med institucijama prihaja do razlik v številu zaznanih predoziranj s smrtnim izidom

iii. Načrt pripravljenosti in odzivanja v primeru javnozdravstvene grožnje zaradi sintetičnih opioidov in drugih psihoaktivnih snovi

Osnutek načrta pripravljenosti in odzivanja za primer javnozdravstvene grožnje zaradi sintetičnih opioidov ali drugih psihoaktivnih snovi je nastal v sodelovanju s sektorjem za nalezljive bolezni na NIJZ in bo del krovnega načrta. Namen dokumenta je prispevati k bolj učinkovitemu zaznavanju in obvladovanju negativnih zdravstvenih posledic uporabe sintetičnih opioidov in drugih nevarnih psihoaktivnih snovi, predvsem preprečevanje zastrupitev in predoziranje s smrtnim izidom s ciljem varovanja javnega zdravja. V načrtu so določeni ključni deležniki in njihova vloga v procesih pripravljenosti in ukrepanja, določeni so tudi nivoji aktivacije načrta in kriteriji za aktivacijo. Predvidene so tudi simulacijske vaje. Izpostavljen je bil pomen enotne baze podatkov na področju Sistema za zgodnje opozarjanje na pojav novih psihoaktivnih snovi (EWS). Na tej podlagi bo treba nadgraditi in nadalje formalizirati tudi načrt pripravljenosti in odzivanja. Dokument poudarja tudi pomen razdeljevanja naloksona ter testiranja psihoaktivnih snovi. Dokument bo treba dopolniti in vključiti zaveze deležnikov.

Sklep 6: Komisija Vlade RS za droge se je seznanila z osnutkom Načrta pripravljenosti in ukrepanja za primer javnozdravstvene grožnje zaradi sintetičnih opioidov ali drugih psihoaktivnih snovi. Morebitne pripombe pošljejo člani do 15. januarja 2025.

iv. Poročilo o delu Medresorske delovne skupine za izvajanje in promocijo ReNPPPD23-30

Drugi sestanek Medresorske delovne skupine za izvajanje in promocijo Resolucije o Nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023 – 2030 je potekal 17. 10. 2024. Sestanek je bil posvečen področju preventive in uresničevanju krovnega cilja na področju preventive kot ga opredeljuje ReNPPPD23-30: *»Vzpostavitev nacionalne koordinacije vseh deležnikov na področju preventive v okviru Komisije Vlade RS za droge. Koordinacija naj vzpostavi pogoje za kontinuiran znanstveni razvoj področja preventive in za izvajanje preverjeno učinkovitih programov v vzgojno-izobraževalnem sistemu«*. Na sestanku je bilo med drugim dogovorjeno, da udeleženci do naslednjega sestanka pripravijo pregled obstoječih preventivnih programov in drugih vsebin, pri katerih so neposredno udeleženi. Kjer je mogoče, te vsebine razvrstijo glede na regijo, ciljne skupine, osnovno tematiko in medij. To so prvi koraki v smeri vzpostavljanja skupnega registra obstoječih, na dokazih temelječih preventivnih programov.

Tretji sestanek MDS za izvajanje in promocijo ReNPPPD23-30 je bil ponovno posvečen področju preventive in je potekal 4. 12. 2024. Na njem so sodelujoči pregledali do zdaj opravljeno delo in potek uresničevanja sklepov in se dogovorili o dinamiki dela v letu 2025.

Sklep 7: Komisija Vlade RS za droge se je seznanila z delom Medresorske delovne skupine za izvajanje in promocijo Resolucije o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog za obdobje 2023 – 2030.

v. Regionalno srečanje Lions Quest (Skills for Adolescence) programov socialnega in čustvenega učenja v Ljubljani

»Veščine za mladostnike« (v izvirniku Lions Quest, Skills for Adolescence) je učinkovit in z dokazi podprt program pod okriljem Združenih narodov (UNODC – United Nation's Office on Drugs and Crime). Program se osredotoča na celostni razvoj posameznika in spodbujanje temeljnih vrednot, kot so spoštovanje, odgovornost in empatija.

UNODC je na povabilo strokovnjakov iz Slovenije, predvsem iz Inštituta Utrip, leta 2021 ta program pričel širiti tudi v Sloveniji.

Za namen sistemskega izvajanja tega programa je ZRSŠ ponovno pregledal, dopolnil in kulturološko prilagodil gradiva za učitelje in učence. Usposobljenih je bilo 5 trenerk za izvajanje izobraževanja za učitelje, konec leta so bila izvedena dvodnevna usposabljanja za več kot 260 učiteljev s cele Slovenije.

Program je/bo evalviran z več vidikov. Na podlagi evalvacije bo oblikovan predlog modela evalviranja različnih preventivnih programov in njihove implementacije v šolskem prostoru (NIJZ, ZRSŠ, MVI, MZ).

Načrtovan je tudi skupni sestanek s Policijo, z namenom nadaljnje podpore krepitvi najsodobnejših primerov dobrih praks s področja preventive.

Sklep 8: Komisija Vlade RS za droge se je seznanila s Poročilom Ministrstva za vzgojo in izobraževanje o implementaciji in izvajanju preventivnega programa »Veščine za adolescenco« (LQSFA).

2. Problematika brezdomstva in drog v Sloveniji

Hana Košan je predstavila današnjo strukturo brezdomstva in specifične skupine. V Sloveniji se število brezdomnih oseb povečuje, veliko je dolgotrajno brezdomnih. Populacija je vedno mlajša, velikokrat zavrača hospitalizacije, v porastu je ženska populacija. Problematika in potrebe so vedno bolj kompleksne (zasvojenost, duševne stiske, druge zdravstvene težave...), zato jih je potrebno naslavljanje celostno in medresorsko. Vse to zahteva drugačne pristope in programe. Pomoč lahko nudijo ustrezno izobraženi multidisciplinarni timi, nujno je povezovanje zdravstva in socialnega varstva.

Eden izmed najbolj raziskovanih pristopov na področju brezdomstva in stanovanjske izključenosti je pristop Najprej stanovanje (Housing First), ki je znanstveno dokazano kot najuspešnejši pristop reševanja in preprečevanja brezdomstva.

Zaradi kompleksnosti problematike potrebujemo nadgradnjo obstoječih programov ter razvoj novih programov, ki bodo ljudem omogočali dostojno življenje in jih krepili, da bolje obvladujejo svoje življenje. Programi in storitve morajo slediti potrebam specifičnih skupin, nujna je zaveza različnih resorjev pri aktivnem reševanju problematike.

Sklep 9: Komisija Vlade RS za droge se je seznanila s problematiko brezdomstva v Sloveniji. Na eni od prihodnjih sej Komisije predstavniki MDDSZ poročajo o reševanju te problematike na nivoju države.

C. Razno:

1. Operativni program na področju drog

Predstavljene so bile novosti na področju razvoja Projekta v okviru nove perspektive EU kohezijske politike 2021 – 2027 (Evropski socialni sklad, skupna vrednost operativnega programa 4,8 mio EUR). V okviru Ministrstva za zdravje je bila vzpostavljena in deluje stična točka za načrtovanje, razvoj, koordinacijo in spremljanje pilotnih programov na področju prepovedanih drog in prepovedanih snovi v športu. Stična točka skrbi za koordinacijo vseh vsebinskih sklopov:

1. Nadgradnja testiranja novih psihoaktivnih snovi in prepovedanih drog, z vključitvijo v športu prepovedanih snovi in drugih snovi, ki izboljšujejo telesne sposobnosti in izgled;
2. Krepitev in nadaljnji razvoj mreže CPZOPD z novimi kadri in vsebinami;
3. Vzpostavitev mobilne ambulante z namenom odkrivanja in zdravljenja hepatitisa;
4. Nalokson za domov.

V zvezi s to točko ni bilo sprejetih sklepov.

2. Predlog za spremembo zakonodaje na področju konoplje – predlog Zveze NVO na področju drog in zasvojenosti

S strani predstavnikov Zveze NVO na področju drog in zasvojenosti je bila predstavljena problematika v povezavi z izdelki z nizko vsebnostjo THC in sodno prakso.

Z ustreznimi dovoljenji je v Sloveniji dopustno gojenje konoplje, ki ne presega 0,3 odstotka THC v suhi masi in sicer za prehrabne in industrijske namene. Posest rastline konoplje pa je, ne glede na vsebnost THC, brez ustreznih dovoljenj prepovedana in pomeni prekršek ali kaznivo ravnanje – v primeru večjih količin.

Po navedbah predstavnikov Zveze, nekateri prodajalci zatrjujejo, da je prodaja konoplje z manj kot 0,3% THC povsem legalna, saj jo prodajajo kot prehrabni izdelek. Kupci tovrstnih izdelkov iz konoplje so zato v prekršku in prejemajo globo oz. so lahko deležni kazenskega pregona.

Predstavniki Zveze so problematiko predstavili tudi na konkretnem primeru uporabnice in predlagali, da se v Uredbo o razvrstitvi prepovedanih drog v drugi skupini pod zaporedno številko 112, doda opomba o izvzetju konoplje z vsebnostjo THC manjše od 0,3% v obliki ekstraktov, rastline ali smole.

V zvezi s to točko ni bilo sprejetih sklepov.

Naslednja seja bo predvidoma v začetku junija 2025.

Zapisala: Julijana Zucchiati Godina